

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Методичні рекомендації
до практичних завдань
для здобувачів вищої освіти спеціальності
292 «Міжнародні економічні відносини»
освітньої програми «Міжнародний бізнес»
першого (бакалаврського) рівня

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2024

УДК 339.92(072.034)

M58

Укладачі: О. В. Ярмош
Є. В. Воронюк

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин.
Протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Міжнародні організації [Електронний ресурс] : методичні M58 рекомендації до практичних завдань для здобувачів вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня / уклад. О. В. Ярмош, Є. В. Воронюк. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2024. – 47 с.

Уміщено основні практичні завдання за темами навчальної дисципліни та рекомендації щодо їхнього виконання.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня.

УДК 339.92(072.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2024

Вступ

Міжнародні організації є дієвим регулятором міжнародних відносин, зокрема в економічній сфері. Їхнє значення як інституційних одиниць міжнародної економіки дедалі зростає. Нині майже всі держави світу – від найпотужніших до невеликих і таких, економічний рівень яких ще невисокий, – поєднуються у світовій мережі міжнародних організацій. Процес глобалізації, що невинно поширюється й охоплює практично всі сфери економічної діяльності, створює умови для формування наднаціональних структур регулювання економічних відносин, і міжнародні організації є найактивнішим інструментом такого регулювання. Україна є членом багатьох міждержавних організацій, причому вона входить до більшості найавторитетніших глобальних організацій, будуючи взаємовідносини на принципах рівноправності, справедливості, демократичності й дотримання національних інтересів.

Навчальна дисципліна «Міжнародні організації» – обов'язкова навчальна дисципліна, яку вивчають згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародний бізнес» усіх форм навчання. Її спрямовано на формування загальних основ аналізу закономірностей та особливостей розвитку міжнародних організацій, набуття необхідних знань із питань регулювання міжнародної діяльності цих організацій на наддержавному рівні.

Метою викладання є формування системи спеціальних знань із проблем формування в здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань про роль і механізми функціонування міжнародних організацій, ознайомлення із закономірностями їхньої діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародні організації» є набуття знань щодо закономірностей та особливостей сучасних міжнародних організацій; опанування навичок дослідження стану міжнародної економічної, політичної, соціальної інтеграції; вивчення механізмів впливу міжнародних організацій на процес глобалізації світової економіки.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна, визначено в табл. 1.

**Результати навчання та компетентності,
які формує обов'язкова навчальна дисципліна**

Результати навчання	Компетентності, якими має оволодіти здобувач вищої освіти
PH4	СК8, СК9, ЗК2
PH5	СК8, СК9
PH8	ІК, СК1
PH9	ІК
PH10	СК2
PH11	ІК, СК4
PH15	ІК
PH16	ЗК1, ЗК2, ЗК12
PH17	СК10
PH18	ІК
PH19	СК9
PH20	СК10
PH21	СК10
PH22	СК10
PH23	СК10
PH26	СК10
PH27	СК9

Примітка.

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

СК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

СК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і макрорівнях.

СК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

СК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

РН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

РН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

РН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного

руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

PH10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

PH11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

PH15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

PH16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

PH17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

PH18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

PH19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

PH20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

PH21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

PH22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

PH23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

PH26. Управляти міжнародним бізнесом, формувати, розробляти та реалізовувати стратегії щодо управління персоналом міжнародної компанії, маркетингової, конкурентної, інноваційної, фінансової діяльності та інші з урахуванням напряду діяльності суб'єкта міжнародного бізнесу, враховуючи пріоритети старт-спеціалізації Харківського регіону.

PH27. Застосовувати набуті знання для розв'язання прикладних завдань в сферах планування, аналізу, організації та контролю міжнародного бізнесу.

Змістовий модуль

Світові та регіональні міжнародні організації

Тема 1. Міжнародні організації в системі регулювання міжнародних економічних відносин

Практичне заняття 1

Дослідження місця і ролі міжнародних організацій у системі міжнародних відносин

Мета – формування навичок аналізу теоретичних засад міжнародних економічних відносин, використання інструментів систематизації міжнародних організацій.

Завдання 1.1. Частина 1. Проаналізуйте наукову літературу і визначте структуру та основні функції механізму регулювання міжнародних економічних відносин. З'ясуйте, які основні види міжнародних організацій існують у системі регулювання міжнародних економічних відносин. Зробіть посилання на використані джерела.

Частина 2. Визначте, які основні види міжнародних організацій за предметом діяльності існують у системі регулювання міжнародних економічних відносин.

Заповніть табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Характеристика основних видів міжнародних організацій за предметом діяльності

№ з/п	Вид міжнародних організацій	Сфера діяльності	Назви міжнародних організацій, які належать до цього виду
1			
2			
...			

Частина 3. Виберіть по одній міжнародній організації різної сфери діяльності та класифікуйте її за критеріями:

- а) участь урядів;
- б) компетенція;
- в) географічне поширення;
- г) функціональна спрямованість;
- д) цілі діяльності;
- е) порядок прийняття нових учасників.

Запишіть відповіді в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Класифікація міжнародних організацій (МО)

№ з/п	Повна та скорочена назва МО	Участь урядів	Компетенція	Географічне поширення	Функціональна спрямованість	Цілі діяльності	Членство суб'єктів МО
1							
2							
...							

Методичні рекомендації

1. Знайдіть наукову літературу (підручники, статті, аналітичні доповіді та ін.) за темою.

2. Наведіть визначення міжнародних економічних відносин різних авторів, оформіть посилання на кожне подане визначення.

3. Проаналізуйте знайдені джерела з метою тлумачення поняття «механізм регулювання міжнародних економічних відносин» та визначення його основних функцій.

4. Для виконання другої частини завдання потрібно проаналізувати наукову літературу для визначення видів міжнародних організацій.

5. На наступному етапі слід сформулювати сферу діяльності міжнародних організацій, які належать до конкретного виду.

6. На завершальному етапі потрібно знайти міжнародні організації, які відповідають кожному виду.

7. Для виконання третьої частини завдання і заповнення табл. 1.2 слід на власний розсуд вибрати дві міжнародні організації в різних сферах діяльності та класифікувати їх за наведеними критеріями.

Приклад виконання завдання 1.1

Характеристика основних видів міжнародних організацій за предметом діяльності

№ з/п	Вид міжнародних організацій	Сфера діяльності	Назви міжнародних організацій, які належать до цього типу
1	Економічні	Зазвичай спеціалізуються на розвитку і сприянні співпраці між країнами в галузі економіки та торгівлі	Африканський економічний союз, Північноамериканська асоціація вільної торгівлі (North American Free Trade Agreement – NAFTA); Європейський союз (ЄС) та ін.
2
...

Класифікація міжнародних організацій (МО)

№ з/п	Повна та скорочена назва МО	Участь урядів	Компетенція	Географічне поширення	Цілі діяльності	Порядок прийняття
1	Організація Об'єднаних Націй (ООН)	міжурядова	загальна	всесвітня	підтримувати міжнародний мир і безпеку; розвивати дружні відносини між націями на основі поважання принципу рівноправ'я та самовизначення народів; здійснювати співробітництво для розв'язання міжнародних проблем економічного, соціального, культурного і гуманітарного характеру, а також для заохочення та розвитку поваги до прав людини й основних свобод; організовувати і погоджувати дії націй для досягнення цих спільних цілей	відкрита
2
...

Практичне заняття 2

Аналіз правосуб'єктності міжнародних організацій

Мета – розвиток навичок аналізу правосуб'єктності міжнародних організацій, розвиток критичного мислення й аргументації.

Завдання 1.2. Розгляньте теоретичні аспекти поняття «правосуб'єктність міжнародних організацій». Наведіть визначення цього поняття та поясніть його важливість у системі міжнародних економічних відносин.

Дослідіть основні джерела правосуб'єктності міжнародних організацій. Які правові акти або угоди встановлюють їхні права та обов'язки?

Порівняйте правосуб'єктність міжнародних організацій із правами та обов'язками національних держав. У чому полягають схожість і відмінність між цими двома видами суб'єктів міжнародного права?

Зробіть посилання на використані джерела літератури.

Завдання 1.3. Частина 1. Виберіть конкретну міжнародну організацію (наприклад, ООН, ВТО, МВФ) і проведіть аналіз її правосуб'єктності. Визначте, які права й обов'язки має ця організація в межах міжнародного права. Відповідь запишіть у табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Дослідження правосуб'єктності міжнародної організації

№ з/п	Аспект правосуб'єктності вибраної МО	Характеристика
1	Визначення правосуб'єктності вибраної МО	
2	Джерела правосуб'єктності вибраної МО	
3	Визначення прав вибраної МО	
4	Визначення обов'язків вибраної МО	
5	Порівняння правосуб'єктності вибраної МО і національних держав	

Частина 2. Сформулюйте головні висновки вашого аналізу правосуб'єктності міжнародних організацій. Які важливі аспекти ви виявили в процесі вивчення цієї теми?

Завдання потребує вивчення джерел із міжнародного права та міжнародних відносин. Ви можете користуватися науковими статтями, книгами та офіційними документами відповідних міжнародних організацій. Ваша відповідь має бути аргументованою й обґрунтованою.

Методичні рекомендації

1. Визначте джерела інформації. З'ясуйте, які джерела інформації знадобляться вам для виконання завдання (книги, наукові статті, офіційні документи міжнародних організацій) і забезпечте доступ до них.

2. Визначте поняття «правосуб'єктність міжнародних організацій» та поясніть його значення в контексті міжнародного права.

3. Опишіть основні джерела правосуб'єктності міжнародних організацій та поясніть їхню роль.

4. Порівняйте правосуб'єктність міжнародних організацій і правосуб'єктність національних держав, виділивши схожість і відмінність.

5. Виберіть конкретну міжнародну організацію (наприклад, МВФ) і проведіть аналіз її правосуб'єктності. Визначте, які права й обов'язки має ця організація в межах міжнародного права.

6. Підсумуйте головні висновки вашого аналізу правосуб'єктності міжнародних організацій. Розгляньте переваги і недоліки міжнародних організацій як суб'єктів міжнародного права та їхній вплив на міжнародні відносини.

Приклад виконання завдання 1.3

Дослідження правосуб'єктності міжнародної організації

№ з/п	Аспект правосуб'єктності Міжнародного валютного фонду (МВФ)	Характеристика
1	2	3
1	Визначення правосуб'єктності МВФ	Правосуб'єктність МВФ – це статус, наданий йому міжнародним правом, який дозволяє фонду укладати угоди та здійснювати фінансову допомогу для розв'язання фінансових криз і підтримання стабільності в міжнародних фінансах
2	Джерела правосуб'єктності вибраної МО	Правосуб'єктність МВФ ґрунтується на його Статуті, прийнятому 1944 р. на конференції в Бреттон-Вудсі. Він надає фонду повноваження укладати угоди та надавати фінансову допомогу країнам-членам

1	2	3
3	Визначення прав МВФ	Право надавати фінансову допомогу. Право укладати угоди. Право надавати економічні рекомендації. Право здійснювати моніторинг використання наданої фінансової допомоги
4	Визначення обов'язків вибраної МО	Забезпечення макроекономічної стабільності. Сприяння міжнародному співробітництву. Захист інтересів країн-членів
5	Порівняння правосуб'єктності вибраної МО і національних держав	Правосуб'єктність МВФ подібна до правосуб'єктності національних держав у тому сенсі, що вона дозволяє фонду взаємодіяти на міжнародному рівні й укладати угоди. Проте відмінність полягає в тому, що МВФ діє на основі свого Статуту і виконує завдання, пов'язані з фінансовою стабільністю та підтриманням економік, визначені міжнародними угодами, але не має суверенітету, як національні держави

Рекомендована література: [1; 2].

Тема 2. Неурядові міжнародні організації

Практичне заняття 3

Дослідження діяльності вибраної неурядової міжнародної організації

Мета – формування навичок аналізу теоретичних засад міжнародних економічних відносин, використання інструментів систематизації міжнародних організацій.

Завдання 2.1. Виберіть одну неурядову організацію і підготуйте презентацію та доповідь, у якій потрібно висвітлити такі питання: коротка історія створення; країни-учасники; умови вступу; шляхи фінансування; характеристика діяльності; співробітництво з Україною.

Методичні рекомендації

Для виконання завдання проаналізуйте діяльність вибраної неурядової організації, використовуючи тільки офіційні джерела інформації. Складіть список використаних джерел.

Приклад виконання завдання 2.1

Червоний Хрест: спільнота гуманітарного співтовариства

Червоний Хрест – це одна з найбільших і найважливіших гуманітарних організацій у світі. Її історія налічує понад сто років. Організацію засновано 1863 р. в Швейцарії Анрі Дюнаном, який був вражений жахливими наслідками битви біля Солферіно. Він висловив ідею об'єднання добровольців, які могли б надавати допомогу пораненим та безпомічним учасникам конфліктів. Це стало фундаментом для створення Міжнародного комітету Червоного Хреста (МКЧХ) та його наступників – Міжнародної Федерації Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця.

Червоний Хрест є глобальною організацією, у якій беруть участь понад 190 країн-членів. Кожна з цих країн має свою національну організацію Червоного Хреста або Червоного Півмісяця.

Для набуття членства в Міжнародному комітеті Червоного Хреста (МКЧХ) або Міжнародній Федерації Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця країна має відповідати певним критеріям, зокрема зобов'язанню дотримуватися принципів гуманітарної діяльності та створенню національного товариства Червоного Хреста або Червоного Півмісяця.

Фінансування Червоного Хреста відбувається через добровільні внески від держав-членів, корпорацій та індивідуальних спонсорів. Фінансування також забезпечується через міжнародні гранти та спеціальні фонди для реагування на гуманітарні кризи.

Червоний Хрест зосереджено на гуманітарних зусиллях у галузі медицини, рятуванні життів та сприянні гідному життю в умовах конфліктів, природних лих, бідності та інших негараздів. Організація здійснює медичну допомогу, надає допомогу постраждалим, організовує

психосоціальну підтримку, допомагає в питаннях водопостачання, санітарії, інфраструктури тощо, а також проводить освітню та інформаційну роботу щодо гуманітарних питань. Червоний Хрест має активне представництво в Україні та співпрацює з українськими органами влади і громадськими організаціями.

Список використаних джерел: [21; 22]; рекомендована література: [1; 2; 21; 22].

Тема 3. Міжнародні організації у сфері забезпечення міжнародної безпеки

Практичне заняття 4

Дослідження діяльності організацій у сфері забезпечення міжнародної безпеки

Мета – формування навичок групової роботи, аналізу ролі та впливу організацій у сфері забезпечення міжнародної безпеки на міжнародні економічні відносини.

Завдання 3.1. Групова робота з дослідження таких питань:

1. Створення, роль і значення Організації Варшавського договору.
2. Відносини ООН і ОБСЄ.
3. Наслідки розширення кількості організацій із забезпечення безпеки.
4. Взаємодія АУКУС із ООН та іншими міжнародними організаціями.

Представити отримані результати дослідження для обговорення.

Методичні рекомендації

Виконання завдання передбачає використання навичок із пошуку достовірної інформації та вміння критично мислити. Для проведення дослідження доцільно використовувати офіційні дані, оприлюднені на офіційних ресурсах суб'єктів міжнародного права, підручниках, наукових статтях.

Рекомендована література: [1; 6; 23].

Практичне заняття 5

Дослідження діяльності міжнародних організацій у сфері забезпечення міжнародної безпеки

Мета – розвиток навичок аналізу інформації та роботи з різноманітними даними.

Завдання 3.2. Проаналізуйте діяльність однієї міжнародної організації у сфері забезпечення міжнародної безпеки, наведіть приклади її діяльності та зробіть висновок щодо того, які країни або регіони найчастіше користуються її допомогою.

Методичні рекомендації

1. Виберіть одну міжнародну організацію, що спеціалізується на забезпеченні міжнародної безпеки (наприклад, ООН, НАТО, ОБСЄ тощо).

2. Розкажіть про історію створення цієї організації та її основні цілі й завдання в сучасному світі.

3. Дослідіть, які конкретні заходи або ініціативи ця організація для забезпечення міжнародної безпеки (наприклад, миротворчі місії, дипломатичні переговори, санкції тощо).

4. Оцініть вплив цієї організації на міжнародну політику, міжнародні економічні відносини та безпеку. Які досягнення та виклики існують у діяльності цієї організації?

5. Надайте приклад конкретної ситуації або кризи, у якій ця організація відіграла важливу роль у збереженні міжнародної безпеки.

6. Визначте, які країни чи регіони найбільше користуються допомогою та підтримкою цієї міжнародної організації та чому.

7. Зробіть висновок щодо ефективності вибраної міжнародної організації у сфері забезпечення міжнародної безпеки, а також щодо того, які країни або регіони найчастіше використовують допомогу цієї організації.

Приклад виконання

Вибрана міжнародна організація – Організація Об'єднаних Націй

Історія та цілі.

ООН було створено 1945 р. після Другої світової війни з метою збереження миру та безпеки у світі. Її основні цілі включають запобігання конфліктам, здійснення миротворчих операцій, розроблення стандартів міжнародної поведінки та співпрацю в гуманітарній сфері.

Заходи та приклади.

ООН проводить миротворчі місії в різних країнах, таких як Ліван, Демократична Республіка Конго та Сирія, для врегулювання конфліктів і забезпечення безпеки. Вона також ухвалює рішення щодо санкцій проти країн, які порушують міжнародний мир.

Вплив і виклики.

ООН має досягнення в забезпеченні міжнародної безпеки, такі як успішні завершення миротворчих місій. Проте вона також стикається з викликами, такими як недостатня дієвість у деяких конфліктах і складність ухвалення рішень через різні інтереси держав-членів.

Приклад ситуації. Під час конфлікту в Дарфурі (Судан) ООН упровадила миротворчу місію, яка допомогла зменшити насильство та захистити цивільне населення.

Список використаних джерел: [24]; рекомендована література: [1; 2; 23; 25].

Тема 4. Міжнародні та регіональні правозахисні інституції

Практичне заняття 6

Порівняльний аналіз діяльності міжнародних правозахисних організацій

Мета – визначення й аналіз особливостей діяльності міжнародних правозахисних організацій.

Завдання. 4.1. Виберіть дві міжнародні правозахисні організації порівняйте їхню роботу. Які завдання вони ставлять перед собою? Які

стратегії використовують для досягнення поставлених цілей? За результатами дослідження заповніть табл. 4.1.

Таблиця 4.1

**Порівняльний аналіз
двох міжнародних правозахисних організацій**

Назва організації	Завдання організації	Стратегії досягнення цілей	Вплив
Організація 1			
Організація 2			

Методичні рекомендації

1. Виберіть дві різні міжнародні правозахисні організації для порівняння. Організації можуть бути регіональними або глобальними.

2. Зберіть детальну інформацію про вибрані організації, зокрема про їхню історію, структуру, основні цілі та завдання.

3. Порівняйте ці організації щодо поставлених завдань. Питання для розгляду: Які права вони захищають? Які регіони або країни вони охоплюють? Які основні пріоритети в їхній діяльності?

4. Дослідіть стратегії та засоби, які ці організації використовують для досягнення поставлених цілей. Це може бути участь у судових процесах, публікація звітів, проведення кампаній тощо.

5. Розгляньте вплив кожної організації на права та свободи людини й суспільство загалом. Які досягнення та виклики існують у їхній діяльності?

6. Зробіть висновки, виділіть схожі та відмінні риси цих організацій і визначте, яка з них, на вашу думку, є більш ефективною у своїй діяльності.

Приклад виконання

Порівняльний аналіз двох міжнародних правозахисних організацій

Назва організації	Завдання організації	Стратегії досягнення цілей	Вплив
Amnesty International	Боротьба за права людини по всьому світу, зокрема за право на життя, свободу вираження, захист від катувань та справедливий суд	Використовують доказові звіти, публічні кампанії, звернення до міжнародних органів та судів	Мають значний глобальний вплив, допомагають приховувати порушення прав людини
Human Rights Watch	Дослідження порушення прав людини та вплив на політику і практику. Зокрема права жінок, дітей, іммігрантів тощо	Проводять незалежні дослідження, публікують звіти, звертаються до правозахисних механізмів ООН та інших міжнародних організацій	Впливають на формування політики та реакцію міжнародної спільноти на порушення прав людини

Список використаних джерел: [27; 28].

Завдання 4.2. Проаналізуйте передумови створення Європейського суду з прав людини. Заповніть табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Передумови створення Європейського суду з прав людини

Історичний період	Вид передумов			
	Соціальні	Економічні	Політичні	Інші

Завдання 4.3. Проаналізуйте нормативно-правове середовище функціонування Європейського суду з прав людини в європейському та українському правовому полі.

Завдання 4.4. Визначте процес подання заяви до ЄСПЛ громадянами України.

Методичні рекомендації

Європейський суд з прав людини є міжнародним органом, який за умов, визначених Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод (далі – Конвенція), може розглядати заяви, подані особами, які скаржаться на порушення своїх прав. Конвенція є міжнародним договором, на підставі якого більшість європейських держав зобов'язалися дотримуватися прав і основоположних свобод людини. Ці права гарантуються як самою Конвенцією, так і протоколами до неї (Протоколи № 1, 4, 6, 7, 12 і 13), згоду на обов'язковість яких надано державами-сторонами Конвенції. Докладно процедуру звернення наведено на офіційному сайті Суду, а також на сайті Міністерства юстиції України.

Суд застосовує Європейську конвенцію з прав людини. Він покликаний перевіряти дотримання державами цих прав і гарантій їх забезпечення, передбачених Конвенцією. Це завдання Суд виконує, розглядаючи скарги (відомі як «заяви»), подані громадянами або, у деяких випадках, – державами. Якщо Суд доходить висновку, що одне чи декілька з цих прав і гарантій їх забезпечення було порушено державою-членом Ради Європи, то ухвалює рішення по суті. Рішення Суду є обов'язковим для держав, яких воно стосується: вони зобов'язані діяти відповідно до такого рішення.

Практичне заняття 7

Дослідження історичних прецедентів

Мета – розвиток аналітичного та критичного мислення, розвиток навичок роботи з інформаційними ресурсами.

Завдання 4.5. Дослідіть історичні прецеденти, коли міжнародні правозахисні організації відіграли важливу роль у попередженні або розв'язанні кризових ситуацій.

Методичні рекомендації

1. Виберіть історичну подію, яка є історичним прецедентом і має значущість у контексті правозахисних аспектів.

2. Почніть зі збирання детальної інформації про вибрану подію. Використовуйте джерела, які містять об'єктивну та достовірну інформацію.

3. Розгляньте подію з правозахисного погляду. Які права було порушено? Які наслідки були для людей та суспільства? Як реагували міжнародні організації та спільнота?

4. Дослідіть роль міжнародних правозахисних організацій у розв'язанні цієї ситуації. Як вони реагували? Які заходи було вжито для захисту прав людини та запобігання порушенням?

5. Розгляньте вплив міжнародних правозахисних організацій на розв'язання конфлікту чи запобігання порушенням прав людини. Які були досягнення та обмеження діяльності цих організацій?

6. Логічно структуруйте дослідження та зробіть висновки щодо ролі міжнародних правозахисних організацій у цій історичній події та їхнього впливу на захист прав людини.

Приклад виконання

Геноцид у Руанді (1994 р.)

1994 р. в Руанді стався один із найжахливіших геноцидів в історії, унаслідок якого загинуло більше 800 000 осіб, переважно представників етнічної групи тутсі. Цей конфлікт було рішуче засуджено як акт геноциду, що розгорнувся в умовах складних соціальних, політичних та етнічних напружень.

У цій ситуації міжнародні правозахисні організації, такі як Організація Об'єднаних Націй (ООН) та Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ), відіграли важливу роль у запобіганні подальшому насильству та наданні гуманітарної допомоги. Організація Об'єднаних Націй (ООН) висловила серйозне обурення щодо подій у Руанді та закликала до припинення насильства. Рада Безпеки ООН ухвалила рішення про збільшення кількості озброєних миротворців у Руанді з метою стабілізації ситуації та надання допомоги цивільному населенню. Міжнародний комітет

Червоного Хреста, хоч і не належить безпосередньо до правозахисних організацій, проте також активно працював у Руанді, надаючи гуманітарну та медичну допомогу, і брав участь у розв'язанні конфлікту.

Тема 5. Міжнародні фінансові та валютно-кредитні організації у сфері страхування та їх вплив на світову економіку

Практичне заняття 8

Дослідження особливостей функціонування валютно-кредитних міжнародних організацій

Мета – формування навичок роботи з офіційною документацією міжнародних організацій.

Завдання 5.1. Опишіть, яку роль відіграє МВФ у постійно змінному світовому фінансовому середовищі.

Завдання 5.2. Проаналізуйте ключові особливості валютно-кредитних організацій світу: Світового банку, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Європейського банку реконструкції та розвитку, Міжнародного валютного фонду. Заповніть табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Ключові особливості валютно-кредитних організацій світу

Організація	Мета	Функції	Унікальність організації
Світовий банк			
Міжнародний банк реконструкції та розвитку			
Міжнародний валютний фонд			
Європейський банк реконструкції та розвитку			

Завдання 5.3. Підготуйте презентацію та доповідь за основними програмами кредитування (їхніми цілями та географічним орієнтуванням) Світового банку, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародного валютного фонду, Європейського банку реконструкції та розвитку.

Завдання 5.4. Виберіть 20 країн світу і за даними Global Development Finance проаналізуйте їхні боргові зобов'язання. Окремо визначте програми кредитування Світового банку та Міжнародного валютного фонду, які втілюють на території цих країн.

Завдання 5.5. Проаналізуйте боргові зобов'язання України. Окремо визначте програми кредитування Світового банку та Міжнародного валютного фонду, які втілюють на території країни.

Методичні рекомендації

Міжнародні організації (у повному розумінні цього слова), у валютно-кредитній сфері з'явилися в першій половині ХХ ст. 1930 р. було утворено Банк міжнародних розрахунків (БМР), а 1945 р. – Міжнародний валютний фонд (МВФ) і Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР).

Своєрідними інститутами в структурі міжнародних валютно-кредитних відносин є клуби кредиторів і консультативні групи країн. Наприкінці ХХ ст. утворилася розгалужена й досить складна інституціональна структура міжнародного валютно-кредитного ринку.

Основними структурними блоками є такі групи інститутів:

1. Державні органи й заклади, що контролюють міжнародну валютно-кредитну діяльність країни: міністерства (фінансів, економіки), національні банки й інші установи.

2. Багатонаціональні банки (БНБ).

3. Валютні біржі.

4. Міжнародні валютно-кредитні організації, які поділяють на групи й види:

4.1. Міжнародний валютний фонд (МВФ);

4.2. Група Всесвітнього банку (МБРР, МАР, МФК, БАГІ, МЦУІС);

- 4.3. Банк міжнародних розрахунків (БМР);
- 4.4. Група європейських міжнародних банків, організаційно пов'язаних із ЄС (ЄІБ, ЄЦБ);
- 4.5. Регіональні банки розвитку;
- 4.6. Неспецифічні органи ООН (ЕКОСОП, ЮНКТАД);
- 4.7. Клуби кредиторів (Паризький, Лондонський);
- 4.8. Консультативні групи (Г-5, Г-7, Г-10, Г-20, Г-24, Г-30, Г-77 та ін.).

Рекомендована література: [1; 2; 28].

Практичне заняття 9

Дослідження результатів співпраці міжнародних організацій у валютно-кредитній та фінансовій сферах. Визначення ролі впливу такої співпраці на світову економіку

Мета – аналіз взаємозв'язку між організаціями в різних сферах діяльності.

Завдання 5.6. Виберіть по декілька міжнародних організацій у фінансовій, валютно-кредитній або іншій сфері та в страховій сфері. Проаналізуйте ключові аспекти їхнього співробітництва.

Методичні рекомендації

1. Проаналізуйте офіційні сайти міжнародних організацій із метою визначення партнерів у сфері страхування.
2. Наведіть приклад співпраці.

Приклад виконання

1. Співробітництво Міжнародної організації зі стандартизації (ISO) та страхових асоціацій. ISO розробляє стандарти в різних галузях, зокрема в страхуванні. Страхові компанії часто працюють із ISO для створення загальних стандартів та розуміння, що вважати ризикованим і як оцінювати страхові премії.

2. Спільна діяльність Банку міжнародних розрахунків (BIS) та центральних банків. BIS співпрацює із центральними банками для розроблення стандартів та моніторингу фінансової стабільності. Він також

проводить дослідження та надає аналітичну інформацію для підтримання стабільності світової фінансової системи.

Завдання 5.7. Виберіть по одній фінансовій та валютно-кредитній організації у сфері страхування, учасником якої є Україна. Дослідіть ключові аспекти та фінансове навантаження від участі України в цих організаціях.

Тема 6. Регіональні економічні організації

Практичне заняття 10

Визначення тенденцій розвитку міжнародних організацій Африки

Мета – розвиток навичок проведення порівняльного аналізу.

Завдання 6.1. Охарактеризуйте правові основи діяльності міжнародних організацій Африки.

Завдання 6.2. Проаналізуйте інституційне середовище розвитку міжнародних організацій Африканського та Європейського регіонів. Виділіть спільні та відмінні риси. Заповніть табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Міжнародні організації, що мають спільні риси (цілі, мету, функції)

Африканський регіон	Європейський регіон

Методичні рекомендації

Інтеграційні процеси в Африці розгорнулися з 60-х рр. ХХ ст., коли набув сили бурхливий процес деколонізації й утворення незалежних

держав на континенті. 1963 р. було утворено Організацію африканської єдності (ОАЄ), до якої сьогодні входять 53 члени, тобто майже всі африканські країни.

ОАЄ – політична організація. Однією з головних її цілей є боротьба із залишками колоніалізму, для чого потрібна солідарність народів континенту.

Економічне піднесення також є серед цілей ОАЄ як умова для досягнення головної мети. У структурі організації є спеціальний комітет з економічних і соціальних питань.

1991 р. країни ОАЄ підписали Договір про створення Африканського економічного співтовариства; формування якого буде здійснюватися поетапно протягом 34 років. Воно стане складовою частиною ОАЄ.

Далекосяжні цілі, що ставили перед собою організатори інтеграційних угруповань в Африці, відбито в назвах організацій: Митний і економічний союз, Спільний ринок, Економічний і валютний союз тощо. Проте інтеграційний процес в Африці здійснюється повільно і з труднощами.

Деякі організації розпадаються, не досягши визначених цілей. Так було зі Східноафриканським співробітництвом (Кенія, Уганда, Танзанія), яке 1977 р. припинило своє існування.

Практичне заняття 11

Дослідження діяльності міжнародних і регіональних африканських організацій та визначення їх ролі в розвитку регіональної економіки

Мета – розвиток навичок проведення порівняльного аналізу.

Завдання 6.3. У ході роботи в малих групах підготуйте доповідь із питань історичних, економічних, соціальних, культурних і політичних передумов інтеграційних процесів та їх сучасного стану в Латиноамериканському регіоні. Обговоріть отримані висновки на груповому практичному занятті. Підбийте підсумки обговорення: зробіть прогноз подальшого розвитку інтеграційних процесів у цьому регіоні.

Методичні рекомендації

Інтеграційні процеси в Америці розпочалися раніше і здійснюються успішніше, ніж в Азії та Африці. Це можна пояснити більш сприятливою соціально-політичною ситуацією: переважна більшість держав регіону вже тривалий час є вільною від колоніальної залежності.

Крім того, інтеграцію полегшено відсутністю серйозних мовних, культурних та конфесійних перешкод: більшість латиноамериканських країн – іспаномовні, майже всі їхні жителі – католики.

Нарешті, певною цементуючою силою є наявність в обох Америках політичного й економічного впливу США, які хоч і не входять до всіх об'єднань, але є головним торговельним партнером практично для кожної країни регіону.

До найвпливовіших організацій континенту належать: Організація американських держав; Амазонський пакт; КАРІКОМ; Асоціація латиноамериканської інтеграції; МЕРКОСУР; Організація східнокарибських держав; Панамериканський союз; Група Ріо; Союз південноамериканських націй; Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА) та її послідовниця – торговельна угода між США, Мексикою та Канадою.

Тема 7. Міжнародні організації у сфері торгівлі

Практичне заняття 12

Дослідження діяльності міжнародних організацій у сфері торгівлі

Мета – розвиток навичок проведення порівняльного аналізу.

Завдання 7.1. Складіть список ключових міжнародних організацій у сфері торгівлі, таких як Світова організація торгівлі (СОТ), Трансатлантичне торгове та інвестиційне партнерство (ТТІР) та ін.

Для кожної організації опишіть її основні цілі, функції та структуру. Заповніть табл. 7.1.

Характеристика ключових міжнародних організацій у сфері торгівлі

№ з/п	Назва організації	Цілі	Функції	Структура
1				
2				
...				

Методичні рекомендації

Міжнародні організації у сфері торгівлі відрізняються від організацій в інших сферах такими характеристиками:

1. Міжнародні організації у сфері торгівлі спеціалізуються на питаннях, пов'язаних із зовнішньою торгівлею, митними процедурами, торговельними бар'єрами та іншими аспектами торговельних відносин між країнами.

2. Основним принципом діяльності цих організацій є сприяння вільній торгівлі та зменшення торговельних бар'єрів між країнами з метою забезпечення розвитку економічних відносин.

3. Міжнародні організації у сфері торгівлі встановлюють правила і стандарти для торгівлі товарами та послугами, а також вирішують спори між країнами щодо торговельних питань.

4. Вони відіграють ключову роль у розробленні та укладанні торговельних угод, таких як вільно-торговельні угоди, угоди про вільну торгівлю тощо.

5. Міжнародні організації також надають технічну допомогу та консультації країнам у розвитку їхньої торговельної інфраструктури.

6. Діяльність міжнародних організацій у сфері торгівлі регулюється нормативно-правовими актами, такими як угоди, конвенції та договори, прийняті на міжнародному рівні.

Організації, такі як Світова організація торгівлі (СОТ), Європейський Союз (ЄС) і Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС),

є прикладами міжнародних організацій, що діють у сфері торгівлі та відповідають цим характеристикам.

Приклад виконання

Характеристика ключових міжнародних організацій у сфері торгівлі

№ з/п	Назва організації	Цілі	Функції	Структура
1	Світова організація торгівлі (СОТ)	Сприяння вільній торгівлі та зменшення торговельних бар'єрів між країнами. Забезпечення справедливих торговельних правил та регулювання торгівлі	Вирішення торговельних суперечок, проведення раундів переговорів, сприяння технічній допомозі країнам-членам	Генеральна рада – найвищий орган управління, який складається з представників усіх країн-членів і збирається регулярно для ухвалення важливих рішень. Рада для торговельних послуг – спеціалізований орган, який відповідає за обговорення питань, пов'язаних із послугами. Комітет з питань підсудності – вирішує суперечки, пов'язані з інтерпретацією торговельних угод СОТ. Секретаріат – виконавчий орган, який забезпечує технічну й адміністративну підтримку роботи СОТ
2
...

Завдання 7.2. Виберіть конкретну міжнародну торговельну угоду (наприклад, Угоду про вільну торгівлю Північної Америки, NAFTA, або Угоду про континентальну торгівлю США – Корея, KORUS) і проведіть аналіз її впливу на економіку учасників. Оцініть, які галузі та товари найбільше виграють від таких угод, а також які можуть бути негативні наслідки.

Практичне заняття 13

Дослідження позитивних та негативних впливів міжнародних організацій у сфері торгівлі на економіку країн учасниць / регіонів. Розроблення стратегій пом'якшення негативних впливів

Мета – розвиток навичок оцінювання діяльності міжнародних організацій, використання теоретичних знань щодо формування практичних рекомендацій.

Завдання 7.3. Оцінювання торговельних перешкод.

Проаналізуйте поточні перешкоди між двома країнами або регіонами. Визначте основні бар'єри для торгівлі, такі як тарифи, квоти або недобросовісна конкуренція. На підставі отриманих даних потрібно розробити стратегії усунення чи пом'якшення цих бар'єрів.

Методичні рекомендації

Аналіз поточних торговельних перешкод між країною «А» та країною «Б» можна проводити за таким планом:

1. Тарифи. Проведено аналіз тарифів, які застосовують до взаємних торговельних операцій. Виявлено, що країна «Б» застосовує високі ввізні мита на товари, які експортує країна «А».

2. Квоти. Установлено наявність квот на кількість товарів, які можуть бути імпортовані з країни «А» до країни «Б». Квоти обмежують обсяги торгівлі.

3. Недобросовісна конкуренція. Виявлено, що деякі компанії з країни «Б» застосовують недобросовісні практики, такі як демпінг або субсидіювання, щоб конкурувати з компаніями з країни «А».

4. Стратегії усунення чи пом'якшення торговельних перешкод.

Можливі рекомендації

Тарифи. Розпочати переговори між двома країнами для зниження ввізних мит.

Розглянути можливість укладення вільно-торговельної угоди, яка б зменшила тарифи на товари.

Квоти. Провести переговори з країною «Б» з метою підвищення обсягу товарів, які можуть бути імпортовані без обмежень.

Розглянути можливість розвитку більш відкритих і взаємовигідних торговельних відносин.

Недобросовісна конкуренція. Провести антидемпінгове розслідування та вжити заходів щодо обмеження демпінгу.

Посилити моніторинг і контроль за субсидіями та іншими недобросовісними практиками в торгівлі.

Співпраця та діалог. Заохочувати взаємодію між урядами та підприємствами з обох країн для розв'язання спільних проблем у сфері торгівлі.

Пошук альтернативних ринків. Розглянути можливість розширення торговельних партнерів із відносин країнами.

Приклад виконання

Оцінювання торговельних перешкод між Німеччиною і Японією та розроблення стратегій для їх усунення чи пом'якшення

Аналіз поточних торговельних перешкод між Німеччиною та Японією:

1. Тарифи. Проведено аналіз тарифів. Наприклад, Японія встановила високе ввізне мито на німецькі автомобілі, що ускладнює їхнє ввезення на японський ринок.

2. Технічні бар'єри. Виявлено, що Німеччина та Японія мають різні технічні стандарти для електроніки. Це створює труднощі для німецьких виробників, які бажають експортувати свою електроніку на японський ринок.

3. Недобросовісна конкуренція. Виявлено, що деякі японські компанії надають субсидії своїм виробникам сталі, що призводить до заниження цін на сталеві вироби. Це ускладнює конкуренцію для німецьких сталевиробників.

Стратегії усунення чи пом'якшення торговельних перешкод із прикладами:

1. Тарифи.

- Провести переговори для зниження ввізних мит на німецькі автомобілі та інші товари.

- Наприклад, можна укласти торговельну угоду, у якій передбачено послаблення тарифів на автомобілі.

2. Технічні бар'єри.

- Розробити програму гармонізації технічних стандартів для електроніки між країнами.

- Приклад: узгодження стандартів щодо безпеки електронних пристроїв, щоб спростити їх увезення.

3. Недобросовісна конкуренція.

- Провести антидемпінгове розслідування щодо субсидій японських компаній сталевиробникам і вжити відповідних заходів.

- Приклад: установити антидемпінгові мита на сталені вироби з Японії.

4. Співпраця та діалог.

- Заохочувати обмін інформацією та регулярні консультації між урядами й підприємствами обох країн.

- Приклад: спільні конференції для обговорення торговельних питань.

5. Пошук альтернативних ринків.

- Розглянути можливість розширення торговельних відносин з іншими країнами для розподілу ризику.

- Приклад: збільшення експорту в країни Європейського Союзу або Сполучені Штати Америки.

Список використаних джерел: [32; 35; 36].

Тема 8. Міжнародні та регіональні організації у сфері розв'язання глобальних екологічних та гуманітарних проблем, охорони здоров'я

Практичне заняття 14

Аналіз діяльності міжнародних організацій щодо розв'язання глобальних економічних та гуманітарних проблем

Мета – дослідження інструментів, які міжнародні організації використовують для розв'язання глобальних економічних та гуманітарних проблем.

Завдання 8.1. Виконують у групах:

1. Проаналізуйте роль Організації Об'єднаних Націй у розв'язанні глобальних гуманітарних проблем. Дослідіть діяльність і механізми дії

ООН для розв'язання глобальних гуманітарних питань, таких як бідність, голод, епідемії тощо. Оцініть ефективність програм і проєктів ООН у цій сфері та запропонуйте можливі ідеї для поліпшення її роботи.

2. Визначте вплив Міжнародного валютного фонду (МВФ) на економічну стабільність країн. Розгляньте роль МВФ у наданні фінансової підтримки та умов країнам, що переживають економічні кризи. Оцініть позитивні та негативні наслідки діяльності МВФ і розробіть рекомендації для поліпшення її ефективності.

3. Роль Світової організації торгівлі (СОТ) у сприянні світовій торгівлі. Дослідіть основні функції та завдання СОТ у регулюванні міжнародної торгівлі та зменшенні торговельних бар'єрів. Оцініть вплив діяльності СОТ на глобальну економіку та розробіть рекомендації щодо подальшого розвитку організації.

4. Гуманітарна допомога та діяльність Міжнародного комітету Червоного Хреста. Розгляньте роль та історію Міжнародного комітету Червоного Хреста в гуманітарній допомозі й рятувальних операціях. Оцініть ефективність гуманітарних програм і допомоги, надаваної організацією, та дослідіть її вплив на поліпшення гуманітарних умов у країнах.

Завдання 8.2. Дослідіть роль міжнародних організацій, таких як Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) та Червоний Хрест, у розв'язанні глобальних проблем охорони здоров'я (пандемії, боротьба з інфекційними захворюваннями). Проаналізуйте, як ці організації співпрацюють із державами та іншими сторонами для забезпечення медичної допомоги в кризових ситуаціях. Розгляньте приклади успішних програм або інтервенцій у галузі охорони здоров'я, які підтримуються міжнародними організаціями.

Практичне заняття 15.

Аналіз діяльності міжнародних організацій у розв'язанні економічних і гуманітарних проблем в умовах кризових явищ у системі охорони здоров'я

Мета – оцінити роль і вплив міжнародних організацій у вирішенні кризових ситуацій у галузі охорони здоров'я та розробити пропозиції для поліпшення їхньої діяльності.

Завдання 8.3. Розгляньте, як кризи охорони здоров'я, такі як пандемія COVID-19, впливають на глобальні економічні та гуманітарні проблеми. Дослідіть, як міжнародні організації реагують на такі кризи та яких заходів вони вживають для забезпечення стійкості економіки і соціального захисту населення. Проаналізуйте виклики, із якими стикаються міжнародні організації під час розв'язання проблем, пов'язаних із охроною здоров'я та економікою.

Методичні рекомендації

1. Аналіз кризової ситуації в охороні здоров'я. Виберіть конкретну кризову ситуацію в галузі охорони здоров'я, таку як пандемія (наприклад, COVID-19) або глобальна епідемія інфекційної хвороби. Зберіть дані та інформацію про цю ситуацію, її вплив на громадське здоров'я та економіку.

2. Роль міжнародних організацій. Дослідіть, які міжнародні організації (наприклад, Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), Червоний Хрест, ЮНІСЕФ тощо) узяли участь у розв'язанні цієї кризової ситуації. Визначте їхні завдання, програми та діяльність у цьому контексті.

3. Аналіз ефективності дій міжнародних організацій. Оцініть ефективність дій міжнародних організацій у реагуванні на кризову ситуацію. Як вони сприяли розв'язанню економічних та гуманітарних проблем? Де були успіхи, а де – недоліки?

4. Рекомендації для поліпшення діяльності міжнародних організацій: На підставі аналізу розробіть конкретні рекомендації щодо того, як міжнародні організації можуть поліпшити свою діяльність у сфері охорони здоров'я під час кризових ситуацій. Зазначте, які зміни можна внести в їхню стратегію та діяльність.

Приклад виконання

Роль і вплив Міжнародної Організації Праці (МОП) у розв'язанні кризових ситуацій у галузі охорони здоров'я та пропозиції для поліпшення їхньої діяльності

1. Роль Міжнародної організації праці (МОП).

МОП є однією з ключових міжнародних організацій, зосереджених на питаннях праці та соціальних аспектах. У контексті кризових ситуацій у галузі охорони здоров'я МОП виконує такі функції:

- розроблення міжнародних стандартів праці. МОП розробляє та підтримує міжнародні стандарти праці, які мають важливе значення

у сфері охорони здоров'я, зокрема норми щодо робочого часу та умов праці;

- сприяння діалогу між учасниками ринку праці. МОП стимулює діалог між урядами, роботодавцями та профспілками, що може бути корисним для розв'язання питань, пов'язаних з умовами праці та охороною здоров'я працівників;

- підтримання соціального захисту. Організація сприяє впровадженню соціальних програм та заходів, спрямованих на підтримання вразливих груп населення, включаючи медичні послуги;

2. Вплив МОП на розв'язання кризових ситуацій в охороні здоров'я. МОП впливає на розв'язання кризових ситуацій у галузі охорони здоров'я через:

- забезпечення безпечних та справедливих умов праці. Міжнародні стандарти МОП забезпечують безпечні та справедливі умови праці для медичного персоналу та інших працівників у сфері охорони здоров'я;

- підтримання прав працівників. МОП підтримує права працівників на медичне обслуговування та інші соціальні пільги під час кризових ситуацій;

- сприяння діалогу та співпраці. Організація веде діалог між урядами, профспілками та роботодавцями для координації дій і спільного розв'язання питань, пов'язаних із здоров'ям працівників.

3. Пропозиції для поліпшення діяльності МОП. Для поліпшення ролі МОП у розв'язанні кризових ситуацій у галузі охорони здоров'я можна розглянути такі пропозиції:

- підвищення уваги до пандемій. МОП може розширити свою роботу у сфері підготовки до пандемій та розроблення міжнародних стандартів щодо реагування на них;

- сприяння медичній освіті та підготовці. МОП може підтримувати програми навчання та підготовки медичних працівників, щоб забезпечити належний рівень експертизи в умовах кризи;

- підтримання соціального захисту. МОП може активніше сприяти впровадженню соціальних заходів та програм, які забезпечують соціальний захист працівників у галузі охорони здоров'я під час кризових ситуацій.

Тема 9. Участь України в міжнародних організаціях

Практичне заняття 16

Дослідження стратегічних і тактичних цілей формування зовнішнього сектору економіки України

Мета – дослідити роль міжнародних організацій у формуванні зовнішнього сектору української економіки.

Завдання 9.1. Розкрийте основні принципи зовнішньої політики Україна різних хронологічних етапах.

Завдання 9.2. Ознайомтеся з офіційним текстом Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» № 2411–17 від 2010 р. та «Державним реєстром членства України в міжнародних організаціях». Сформууйте список міжнародних організацій, учасницею яких є Україна.

Завдання 9.3. Проаналізуйте фінансові зобов'язання України перед міжнародними організаціями, заповніть табл. 9.1.

Таблиця 9.1

Фінансові зобов'язання України перед міжнародними організаціями

№ з/п	Назва організації учасницею, якої є Україна	Фінансове зобов'язання перед організацією (дол. США на рік)	Частка членського внеску в бюджеті України (%)	Фінансове зобов'язання від участі України в міжнародних організаціях (у розрахунку на одну особу)
1				
...				
	ЗАГАЛОМ			

Методичні рекомендації

Україна як суверенна держава, що має на меті стати повноправним членом світової спільноти, прагне брати участь у міжнародних організаціях, основаних на демократичних принципах.

Наша країна не входить до воєнно-політичних блоків. Вступаючи до міжнародних організацій, особливо глобального типу, Україна намагається досягти двоєдиної мети: з одного боку, зробити свій внесок у справу миру на Землі, у процес зростання світової економіки і підвищення добробуту людства, у зміцнення прав людини, а з іншого – одержати підтримку від міжнародних інститутів у розв'язанні проблем національного розвитку.

Україна є членом переважної більшості міжнародних організацій глобального типу. Насамперед, це ООН і організації її системи. Україна була серед 51 країни-засновниці, які 1945 р. підписали Статут цієї унікальної організації. Відтоді наша країна неухильно підтримує принципи ООН і активно співпрацює з її структурами. На 2000 – 2001 рр. Україну було обрано непостійним членом Ради Безпеки; вона одержала єдине місце, яке, за правилами, належить країнам Східної Європи. Україна працює в таких найважливіших органах і організаціях системи ООН, як ЮНКТАД, Європейська економічна комісія ООН, МВФ, Група Всесвітнього банку, СОТ, ЮНІДО, СОІВ, МАГАТЕ.

Україну зараховано до «Білого списку» ІМО – офіційного документа, що включає країни, система підготовки моряків у яких відповідає міжнародним стандартам. Це надає право морякам торговельного флоту України працювати на будь-якому судні світового флоту.

Представники України працюють у багатьох комітетах, комісіях і робочих групах ООН, беруть участь у реалізації різноманітних програм.

Рекомендована література: [37; 38].

Практичне заняття 17

Аналіз наслідків співпраці України з міжнародними організаціями

Завдання 9.4. Проаналізуйте наслідки участі України в міжнародних організаціях щодо ефективності, необхідності і перспективності подальшого членства. Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 9.5. Визначте, які міжнародні транспортні коридори проходять через територію України. Який їх вплив на ведення міжнародного бізнесу і розвиток економіки країни?

Завдання 9.6. Проаналізуйте основні особливості функціонування й торгівлі в зоні вільної торгівлі та в поглибленій і всеохопній зоні вільної торгівлі.

Методичні рекомендації

Україна взяла курс на євроінтеграцію. Це свідомий вибір громадян і ключова вимога Революції Гідності 2013 – 2014 рр. Українська влада оголосила перспективу членства в ЄС стратегічним орієнтиром наших прагнень до перетворення і ключовою метою, заради якої проводять реформи.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС – це результат поступової еволюції міжнародних відносин, які розпочалися ще 1997 р. Це наслідок активної участі України в:

1) Європейській політиці сусідства (2003 р.), яка стосується відносин між ЄС та країнами-сусідами. Її мета – поширення загальноєвропейських цінностей поміж «тісного кола друзів». Ця політика полягає в наданні певних стимулів в обмін на виконання відповідних вимог. Її реалізують через Плани дій, які приймають окремо щодо кожної країни-сусіда;

2) Східному партнерстві (2008 р.) – політиці ЄС щодо східних країн-сусідів (Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Молдови та України), яка передбачає політичну асоціацію та економічну інтеграцію цих країн до ЄС і поступову лібералізацію візового режиму.

Тема 10. Міжнародні інтеграційні процеси

Практичне заняття 18

Порівняльний аналіз інтеграційних моделей

Мета – оцінювання позитивних та негативних наслідків інтеграційних процесів.

Завдання 10.1. Провести дослідження і порівняльний аналіз інтеграційних моделей та оцінити їх вплив на економіку країн-учасниць.

Завдання 10.2. Виберіть і порівняйте інтеграційні моделі різних регіонів світу, таких як Європейський Союз, МЕРКОСУР, Угода про вільну торгівлю в Азійсько-Тихоокеанському регіоні (АТСТТ) та ін. Визначте схожість і відмінності в цілях, механізмах та результатах цих інтеграційних процесів. Розгляньте переваги і виклики цих процесів для учасників інтеграції.

Методичні рекомендації

Існує кілька різних видів інтеграційних моделей, які охоплюють різний рівень співпраці між країнами або регіонами. Основними видами інтеграційних моделей є:

1. Торговельна асоціація або зона вільної торгівлі (FTA – Free Trade Area).

За цього типу інтеграції країни зменшують або анулюють митні тарифи та інші торговельні бар'єри між собою. Кожна країна зберігає свою незалежність у відносинах із третіми країнами.

2. Митний союз (Customs Union).

Країни, що утворюють митний союз, зменшують митні бар'єри між собою та встановлюють спільний тарифний режим для сторонніх країн. Спільний тариф може вимагати узгодження та спільного розв'язання питань торгівлі з третіми країнами.

3. Спільний ринок (Common Market).

Крім вільної торгівлі та митного союзу, спільний ринок передбачає свободу переміщення робочої сили та капіталу між країнами-членами. Це може включати загальні стандарти та норми щодо товарів і послуг.

4. Економічний союз (Economic Union).

Економічний союз поглиблює інтеграцію шляхом координації економічної політики та спільного управління економікою. Він може включати єдину валюту, загальний бюджет і погоджену фіскальну політику.

5. Повна політична й економічна інтеграція (Political and Economic Integration).

Цей вид інтеграції передбачає повну гармонізацію політичних та економічних відносин між країнами-членами. Це може включати спільну валюту, спільну законодавчу базу, а також об'єднання в політичних структурах.

Кожна із цих інтеграційних моделей має свої переваги та обмеження і може бути вибрана країнами залежно від їхніх економічних, політичних та культурних потреб.

Практичне заняття 19

Аналіз інтеграційних процесів у регіональній перспективі

Мета – формування навичок аналізу регіональних особливостей інтеграційних процесів.

Завдання 10.3. Проведіть економічний аналіз інтеграційних процесів в регіональній перспективі. Визначте економічний вплив інтеграції на конкретний регіон світу за класифікацією ООН. Визначте які вигоди та ризики країни регіону отримують від інтеграційних процесів.

Завдання 10.4. Оцініть, як зміни в економічній діяльності, торгівлі та інвестиціях впливають на розвиток бізнесу у вибраному для виконання завдання 10.3 регіоні.

Методичні рекомендації

Для проведення економічного аналізу інтеграційних процесів у регіональній перспективі слід виконати кроки:

1. Визначення цілей аналізу.

- Визначте, які саме аспекти інтеграційних процесів вас цікавлять: економічні вигоди, соціокультурні аспекти, політична стабільність тощо.

2. Збирання даних:

- Зберіть відомості про регіональні інтеграційні організації та угоди, зокрема про їхню структуру, історію, склад учасників і торговельні обміни.

- Отримайте статистичні дані щодо рівня економічного розвитку, торговельного обсягу, інвестицій і торговельного балансу регіонів або країн-учасників інтеграції.

3. Аналіз та порівняння даних:

- Проведіть економічний аналіз, зокрема порівняльний аналіз рівня економічного зростання, зайнятості, інфляції, інвестицій, торговельного обсягу тощо, між регіонами, що взаємодіють, і тими, які не взаємодіють.

- Оцініть вплив інтеграції на ці показники. Визначте, чи є позитивні або негативні зміни.

4. Оцінювання вигод і викликів.

- Визначте, які конкретні переваги і виклики виникають унаслідок інтеграції для регіонів або країн.

- Розгляньте вплив інтеграції на економічну стійкість, зайнятість, соціокультурну інтеграцію, торговельні відносини та інші аспекти.

5. Прогнозування та рекомендації:

- На основі зібраних даних і проведеного аналізу розробіть прогнози щодо подальшого розвитку інтеграційних процесів.

- Сформулюйте рекомендації для учасників інтеграції, які можуть поліпшити результати інтеграції в регіональній перспективі.

6. Підготовка звіту та презентація результатів.

- Підготуйте структурований звіт, який містить аналіз, висновки та рекомендації.

Приклад виконання

Економічний аналіз інтеграційних процесів у регіональній перспективі для регіону Океанія

Регіон Океанія, що включає Австралію, Нову Зеландію, Фіджі та інші країни й острови Тихого океану, відомий своєю різноманітністю та географічною віддаленістю. Проте завдяки інтеграційним ініціативам, таким як Форум тихоокеанської економічної співпраці (ФТЕС) і Тихоокеанський інтеграційний союз (ТІС), у регіоні сталися значущі зміни в економічному ландшафті.

За останні п'ять років, завдяки підписанню та ратифікації торговельних угод у межах ФТЕС та ТІС, обсяги міжнародної торгівлі в регіоні зросли на 20 %. Наприклад, експорт австралійських м'ясних продуктів до країн-учасниць збільшився на 25 % завдяки зниженню митних ставок та спрощенню митних процедур.

Крім того, інвестиційний клімат у регіоні значно поліпшився. Протягом трьох років обсяг прямих іноземних інвестицій в Океанію зріс на 15 %. Нова Зеландія стала привабливою для інвесторів у відновлювальну енергетику завдяки спільним ініціативам у сфері зеленої енергії.

Проте разом із цими позитивними показниками інтеграції важливо враховувати ризики. Зростаюча залежність регіону Океанія від інтеграційних партнерів може вплинути на розв'язання деяких ключових питань, таких як торговельні спори та екологічні стандарти. Наприклад, випадок із підвищенням екологічних стандартів у сусідній країні призвів до зниження обсягу імпорту деревини в Океанію.

Усе це картина вказує на те, що інтеграція має значущий вплив на економіку регіону. Обсяги торгівлі та інвестицій збільшуються, створюючи нові можливості для економічного зростання. Однак для подальшого розвитку інтеграційних процесів потрібно зберігати баланс між глибокою інтеграцією та збереженням суверенітету, а також системно моніторити й оцінювати результати з метою ефективного управління ризиками та коригування стратегій.

Практичне заняття 20

Рольова гра «Створення міжнародної організації»

Мета – демонстрація знань, набутих протягом виконання попередніх завдань.

Завдання 10.5. Розробіть пропозицію щодо створення міжнародної організації, спрямованої на розв'язання однієї конкретної проблеми. Пропозиція має містити: структуру організації, її цілі, припущення щодо фінансування, правила вступу, очікувані вигоди для країн-учасниць. Аргументуйте необхідність створення такої організації та запропонуйте заходи для її підтримки й розвитку.

Рекомендована література

1. International Organisations Third edition. Clive Archer. URL: <https://lms.su.edu.pk/download?filename=1606632430-international-organisations.pdf&lesson=35854>.
2. Стройко Т. В., Рехтета О. М. Міжнародні організації : навч. посіб. 2-ге вид. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського ; Дніпро : Середняк Т. К., 2022, 157 с.
3. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Міжнародні організації» / уклад. Є. В. Воронюк. URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4944>.
4. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. / за ред. Ю.Г. Козака та ін. Київ : ЦУЛ, 2019. 344 с.
5. Воронюк Є. В., Ярмош О. В., Айорінде М. Б. Вплив міжнародних організацій на економічну політику країн світу. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8357> (дата звернення: 31.08.2023 р.).
6. Статут Організації Об'єднаних Націй. URL: https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf (дата звернення 01.11.2020 р.).
7. Офіційна система МВФ «Нагляд». URL: <https://www.imf.org/en/About/Factsheets/IMF-Surveillance>.
8. Регулярне видання МВФ з питань оцінки глобальних перспектив «Перспективи розвитку світової економіки». URL: <https://www.imf.org/en/publications/weo>.
9. Регулярне видання МВФ з питань оцінки фінансових ринків «Доповіді з питань глобальної фінансової стабільності». URL: <https://www.imf.org/en/publications/gfsr>.
10. Регулярне видання МВФ з питань змін у сфері державних фінансів «Бюджетний вісник». URL: <http://www.imf.org/external/ns/cs.aspx?id=262>.
11. Інформаційний лист Міжнародного валютного фонду. URL: <https://www.imf.org/ru/About/Factsheets/IMF-at-a-Glance>.
12. Інформаційний лист групи Світового Банку. URL: <https://www.vsemirnyjbank.org/ru/who-we-are>.

13. Міжнародний банк реконструкції та розвитку. URL: <https://www.vsemirnyjbank.org/ru/who-weare/ibrd>).
14. Міжнародна агенція розвитку. URL: <http://ida.worldbank.org/>.
15. Міжнародна фінансова корпорація. URL: <https://www.ifc.org/en/home>.
16. Багатостороння агенція з інвестиційних гарантій. URL: <http://www.miga.org/>.
17. Міжнародний центр з врегулювання інвестиційних спорів. URL: <https://icsid.worldbank.org/>.
18. Інформаційний лист Світової організації торгівлі. URL: https://www.wto.org/english/thewto_e/thewto_e.htm.
19. Всесвітня організація інтелектуальної власності. URL: <https://www.wipo.int/about-wipo/en>.
20. Північноамериканська угода про вільну торгівлю. URL: <https://www.naftanow.org/>.
21. Генеральна угода з тарифів і торгівлі. URL: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47.pdf.
22. Міжнародний комітет Червоного Хреста. URL: <https://www.icrc.org>.
23. Співтовариство Червоного Хреста в Україні. URL: <https://redcross.org.ua/>.
24. Організація безпеки та співробітництва в Європі. URL: <https://www.osce.org/>.
25. Unamid fact sheet. African union – United Nations hybrid operation in Darfur. URL: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/unamid>.
26. Женевський центр демократичного контролю над збройними силами URL: <https://securitysectorintegrity.com/uk/%d0%bf%d1%80%d0%be-%d0%bd%d0%b0%d1%81/>.
27. Human Rights Watch. URL: <https://www.hrw.org/>.
28. Amnesty International. URL: <https://eurasia.amnesty.org/>.
29. Міжнародний валютний фонд. Офіційний сайт. URL: <https://www.imf.org/>.
30. Всесвітній банк. Офіційний сайт. URL: <https://www.worldbank.org/>.

31. Міжнародна фінансова корпорація. Офіційний сайт. URL: <https://www.ifc.org/>.

32. Всесвітня торгова організація. Офіційний сайт URL: <https://www.wto.org/>.

33. Банк міжнародних розрахунків. Офіційний сайт. URL: <https://www.bis.org/>.

34. Всесвітня організація охорони здоров'я. Офіційний сайт. URL: <https://www.who.int/>.

35. The economist. Authoritative global news and analysis. URL: <https://www.economist.com/>.

36. Financial Times. World's leading global business publication. URL: <https://www.ft.com/>.

37. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України № 2411-VI від 01.07.2010. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2010. № 40. Ст. 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>.

38. Єдиний державний реєстр міжнародних організацій, членом яких є Україна. URL: <https://data.gov.ua/dataset/89ea21a9-e0bf-4cac-a05e-c3da6e63d360/resource/eccd8762-2184-4fb3-8e73-6a491528d03d>.

Зміст

Вступ.....	3
Змістовий модуль. Світові та регіональні міжнародні організації.....	7
Тема 1. Міжнародні організації в системі регулювання міжнародних економічних відносин.....	7
Практичне заняття 1. Дослідження місця і ролі міжнародних організацій у системі міжнародних відносин	7
Практичне заняття 2. Аналіз правосуб'єктності міжнародних організацій.....	10
Тема 2. Неурядові міжнародні організації	12
Практичне заняття 3. Дослідження діяльності вибраної неурядової міжнародної організації	12
Тема 3. Міжнародні організації у сфері забезпечення міжнародної безпеки	14
Практичне заняття 4. Дослідження діяльності організацій у сфері забезпечення міжнародної безпеки	14
Практичне заняття 5. Дослідження діяльності міжнародних організацій у сфері забезпечення міжнародної безпеки	15
Тема 4. Міжнародні та регіональні правозахисні інституції	16
Практичне заняття 6. Порівняльний аналіз діяльності міжнародних правозахисних організацій	16
Практичне заняття 7. Дослідження історичних прецедентів	19
Тема 5. Міжнародні фінансові та валютно-кредитні організації у сфері страхування та їх вплив на світову економіку	21
Практичне заняття 8. Дослідження особливостей функціонування валютно-кредитних міжнародних організацій	21
Практичне заняття 9. Дослідження результатів співпраці міжнародних організацій у валютно-кредитній та фінансовій сферах. Визначення ролі впливу такої співпраці на світову економіку	23
Тема 6. Регіональні економічні організації	24
Практичне заняття 10. Визначення тенденцій розвитку міжнародних організацій Африки	24

Практичне заняття 11. Дослідження діяльності міжнародних і регіональних африканських організацій та визначення їх ролі в розвитку регіональної економіки	25
Тема 7. Міжнародні організації у сфері торгівлі	26
Практичне заняття 12. Дослідження діяльності міжнародних організацій у сфері торгівлі	26
Практичне заняття 13. Дослідження позитивних та негативних впливів міжнародних організацій у сфері торгівлі на економіку країн учасниць / регіонів. Розроблення стратегій пом'якшення негативних впливів.....	29
Тема 8. Міжнародні та регіональні організації у сфері розв'язання глобальних екологічних та гуманітарних проблем, охорони здоров'я.....	31
Практичне заняття 14. Аналіз діяльності міжнародних організацій щодо вирішення глобальних економічних та гуманітарних проблем	31
Практичне заняття 15. Аналіз діяльності міжнародних організацій у розв'язанні економічних і гуманітарних проблем в умовах кризових явищ у системі охорони здоров'я	32
Тема 9. Участь України в міжнародних організаціях	35
Практичне заняття 16. Дослідження стратегічних і тактичних цілей формування зовнішнього сектору економіки України.....	35
Практичне заняття 17. Аналіз наслідків співпраці України з міжнародними організаціями	36
Тема 10. Міжнародні інтеграційні процеси	37
Практичне заняття 18. Порівняльний аналіз інтеграційних моделей.....	37
Практичне заняття 19. Аналіз інтеграційних процесів у регіональній перспективі.....	39
Практичне заняття 20. Рольова гра «Створення міжнародної організації».....	41
Рекомендована література.....	42

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

**Методичні рекомендації
до практичних завдань
для здобувачів вищої освіти спеціальності
292 «Міжнародні економічні відносини»
освітньої програми «Міжнародний бізнес»
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Ярмош Олена Віталіївна**
Воронюк Євгенія Валеріївна

Відповідальний за видання *І. П. Отенко*

Редактор *Н. Г. Войчук*

Коректор *В. О. Дмитрієва*

План 2024 р. Поз. № 152 ЕВ. Обсяг 47 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру

ДК № 4853 від 20.02.2015 р.